

Vec C-480/21

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

3. august 2021

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania:

Supreme Court

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

30. júl 2021

Odvolatelia:

W O

J L

Odporca:

Minister for Justice and Equality

C-480/21 - 1

SUPREME COURT (NAJVYŠŠÍ SÚD, ÍRSKO)

[*omissis*]

NA ZÁKLADE ČLÁNKU 267 ZMLUVY

**O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE A VO VECI PODANIA NÁVRHU NA
ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA**

SÚDNEMU DVORU EURÓPSKEJ ÚNIE

[*omissis*] [Zloženie Supreme Court (Najvyšší súd)]

[*omissis*]

**VO VECI TÝKAJÚCEJ SA EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003
(ZÁKON O EURÓPSKOM ZATYKAČI Z ROKU 2003) (V ZNENÍ ZMIEN)**

A VO VECI W O [*omissis*]

MEDZI

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

NAVRHOVATEĽ

A

W O

ODPORCA

A

[*omissis*]

**VO VECI TÝKAJÚCEJ SA EUROPEAN ARREST WARRANT ACT 2003
(ZÁKON O EURÓPSKOM ZATYKAČI Z ROKU 2003) (V ZNENÍ ZMIEN)**

A VO VECI J L [*omissis*]

MEDZI

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

NAVRHOVATEL

A

J L

ODPORCA

**UZNESENIE Z 30. JÚLA 2021
O PODANÍ NÁVRHU NA ZAČATIE PREJUDICIÁLNEHO KONANIA
SÚDNEMU DVORU EURÓPSKEJ ÚNIE V ZMYSLE ČLÁNKU 267
ZMLUVY**

[*omissis*] [Procesný kontext]

a o veci, v ktorej bol stanovený dátum vyhlásenia rozsudku 23. júla 2021 a v ktorej bol rozsudok v daný deň vyhlásený za prítomnosti právneho zástupcu príslušných účastníkov konania, ktorí dostali príležitosť predložiť pripomienky k uzneseniu o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania

a na základe toho, že skutkový stav a priebeh konania sú obsiahnuté v priloženom uznesení o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania

a na základe toho, že súd dospel k záveru, že rozhodovanie prejednávanej veci vyvoláva medzi účastníkmi konania otázky týkajúce sa správneho výkladu niektorých ustanovení práva Únie, a to najmä otázok, ktoré vyvstávajú v súvislosti s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV v znení zmenenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV a príslušným kritériom, ktorý sa má uplatniť, ak je vznesená námietka podľa článku 37 zákona o európskom zatykači z roku 2003, že nariadenie odovzdania odporcu, na ktorého sa vzťahuje európsky zatykač, by potenciálne viedlo k porušeniu jeho práv podľa Európskeho dohovoru o ľudských právach alebo Charty základných práv Európskej únie

SA SÚDNY DVOR EURÓPSKEJ ÚNIE ROZHODOL PREDLOŽIŤ Súdnemu dvoru Európskej Únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako je stanovené v predmetnom uznesení o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nasledujúce otázky:

1. Je potrebné uplatniť kritérium uvedené v rozsudku vo veci LM a potvrdené v rozsudku vo veci L a P v prípade, keď existuje skutočné riziko, že odvolatelia budú súdení pred súdmi, ktoré nie sú zriadené zákonom?

2. Je potrebné uplatniť kritérium uvedené v rozsudku vo veci LM a potvrdené v rozsudku vo veci L a P, ak osoba, ktorá chce napadnúť žiadosť podľa európskeho zatykača, nemôže splniť toto kritérium z dôvodu, že v danom okamihu nie je možné stanoviť zloženie súdov, na ktorých budú súdení z dôvodu spôsobu náhodného pridelovania vecí?

3. Má absencia účinného prostriedku nápravy na účely spochybnenia platnosti vymenovania sudcov v Poľsku za okolností, keď je zrejmé, že odvolatelia v tomto čase nevedia stanoviť, že súdy, na ktorých budú súdení, budú zložené zo sudcov, ktorí nie sú platne vymenovaní, za následok porušenie podstaty práva na spravodlivý proces, ktoré vyžaduje, aby vykonávajúci štát odmietol odovzdanie odvolateľov?

A NARIAĐUJE SA, aby odporcovia zostali prepustení na kauciu [*omissis*] a ďalšie konanie vo veci týchto odvolaní sa odročuje do doby, kým Súdny dvor vydá prejudiciálne rozhodnutie o uvedených otázkach alebo do vydania ďalšieho uznesenia

[*omissis*]. [Náhrada trov vnútroštátneho konania]

[*omissis*]

Vyhotovené 30. júla 2021

AN CHÚIRT UACHTARACH
SUPREME COURT (NAJVYŠŠÍ SÚD)

[omissis] [Zloženie Supreme Court (Najvyšší súd)]

Medzi/

WO

Odvolať

A

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Odporca

[omissis]

Medzi/

JL

Odvolať

A

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Odporca

Uznesenie súdu o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania z 30. júla 2021

Úvod

1. Supreme Court (Najvyšší súd) sa rozhodol položiť Súdnemu dvoru Európskej Únie, podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, otázky vyplývajúce z rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV v znení zmenenom rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV a príslušného testu, ktorý sa má uplatniť, ak je vznesená námietka podľa § 37 zákona o európskom zatykači z roku 2003, že nariadenie odovzdania odporcu, na ktorého sa vzťahuje európsky zatykač, by potenciálne viedlo k porušeniu jeho práv podľa Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EDLP“) alebo Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). V rozsudku vo veci Celmer, vydanom po predložení návrhu na začatie prejudiciálneho konania Súdnemu dvoru Európskej Únie, bolo

konštatované, že súdy členských štátov sú povinné vykonať dvojstupňovú analýzu, ak sa odporca snaží vyhnúť odovzdaniu na základe tvrdenia, že podľa práva Únie existuje riziko porušenia jeho práv: po prvé, súd musí zistiť, či v dožadujúcom členskom štáte existujú všeobecné a systémové nedostatky, ktoré vedú k porušeniu práv podľa EDLP alebo Charty, a po druhé, súd musí identifikovať reálne riziko, na základe existencie závažných a preukázaných dôvodov, že bude porušená podstata základného práva (pozri Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) vec C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, ďalej len „LM“, ako bola vec Celmer označená na SDEÚ). Toto kritérium bolo nedávno potvrdené SDEÚ v spojených veciach C-354/20 PPU a C-412/20 PPU, L&P, ECLI:EU:C:2020:1033, ďalej len „L a P“).

Skutkový stav

2. Na pána O a pána L bolo vydaných niekoľko európskych zatykačov, ktoré žiadajú o ich vydanie do Poľskej republiky (ďalej len „Poľsko“). Na prvého menovaného odvolateľa sa vzťahujú štyri európske zatykače, z ktorých dva vydal krajský súd v Lubline a zvyšné dva vydal okresný súd v Zdziślaw Lukaszewicz a Zamość. Troma z týchto európskych zatykačov sa žiada jeho odovzdanie na účely konania vo veci niekoľkých konkrétnych trestných činov a jeden o jeho odovzdanie na účely výkonu trestu odňatia slobody na základe už vynesenej odsudzujúcej rozsudkov poľskými súdmi. Na druhého menovaného odvolateľa sa vzťahuje európsky zatykač vydaný krajským súdom v Rzeszów a týka sa piatich trestných činov.

Konanie v Írsku

3. Riadny postup pri výkone zatykačov voči pánom O a L bol dodržaný, pričom žalobca/odporca (minister) žiadal o výkon zatykačov. Obe veci boli prejednané na High Court (Najvyšší súd). V oboch prípadoch boli európske zatykače napadnuté z niekoľkých dôvodov a aj keď boli pre každý z nich vydané samostatné rozsudky, tieto rozsudky sa týkajú tej istej základnej otázky a bolo o nich rozhodnuté rovnakým spôsobom. Rozsudky High Court (Najvyšší súd) vyhovel v oboch veciach ministrovi a bolo v nich nariadené odovzdanie pána O a pána L [omissis]. Odvolatelia požiadali o umožnenie odvolať sa a bolo im umožnené podať odvolanie na tento súd na základe rozhodnutia z 9. marca 2021 [omissis].

4. Odvolatelia tvrdili, že od rozhodnutia vo veci Celmer sa situácia v Poľsku zmenila. Zákon o systéme všeobecných súdov (ďalej len „nová právna úprava“) bol schválený 20. decembra 2019 a prijatý poľským zákonodarcom 23. januára 2020 a v Poľsku nadobudol účinnosť 24. februára 2020, čo v zmysle tvrdení odvolateľov nastoľuje možnosť, že súdy v Poľsku, ktoré by sa zaoberali ich prípadmi, nemuseli byť zriadené zákonným spôsobom, o čom nedávno hovoril Súdny dvor vo veci A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd - Odvolanie)

vec C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153. Odvolatelia okrem toho uvádzajú, že v Poľsku neexistuje žiadny mechanizmus, ktorý by túto nezákonnosť umožňoval spochybníť. Odporca tvrdí, že odvolatelia v skutočnosti navrhujú, aby Súdny dvor upustil od druhej fázy posudzovania kritéria uvedeného v rozsudku vo veci LM. Odporca tvrdí, že neexistuje žiadny vnútroštátny ani medzinárodný orgán, ktorý by naznačoval, že účastník môže namietať iba teoretické porušenie svojich práv. Účastník konania musí preukázať určitý vzťah medzi namietaným porušením a jeho individuálnym prípadom, a bez týchto dôkazov odvolatelia nemôžu uspieť.

Tvrdenia účastníkov konania

5. V rámci argumentácie na Supreme Court (Najvyšší súd) bolo ústredným argumentom odvolateľov to, že rozsudok vo veci LM, ktorý stanovil dvojstupňový prístup k otázke, či môže námietka týkajúca sa právneho štátu voči odovzdaniu uspieť, sa nevzťahuje na skutkové okolnosti tejto veci na základe toho, že sa týkal iba otázok nezávislosti súdnictva, čo sa podľa nich odlišuje od otázky, či je súd zriadený zákonom. Poukázali na to, že ak súd v Poľsku nebude zriadený v súlade so zákonom, vyžiadaná osoba potom nebude mať možnosť využiť účinný prostriedok nápravy. V tomto prípade sa obavy netýkajú nezávislosti, ale [zákonosti] súdu. Preto uviedli, že iba vtedy, ak je súd zriadený zákonom, vyvstáva otázka nezávislosti súdu. Odvolatelia uviedli, že existuje skutočné riziko, že akýkoľvek súd, na ktorý sa dostavia, nebude ustanovený zákonným spôsobom na základe novej právnej úpravy a iných zmien zavedených od roku 2015, čo je v rozpore s požiadavkami článku 47 Charty a článkov 6 a 13 EDĽP. Za týchto okolností nebudú mať k dispozícii žiadny účinný prostriedok nápravy, ako to vyžaduje EDĽP a Charta. Odvolatelia uviedli, že rozsudok vo veci LM sa týkal otázok nezávislosti, pričom v tomto prípade existuje identifikovateľné základné právo, t. j. právo na účinný prostriedok nápravy, ktoré bolo odvolateľom odopreté v dôsledku nedávnych legislatívnych zmien v Poľsku. Odvolatelia tvrdia, že toto rozlíšenie je významné, pretože právo na účinný prostriedok nápravy je menej subjektívne ako otázka nezávislosti, a preto sa menej vzťahuje na osobné faktory vyžadanej osoby.

6. Odporca tvrdil, že odvolatelia sa usilujú o radikálny odklon od ustálenej zásady, že účastník konania musí preukázať, že jeho konkrétne a presné okolnosti predstavujú skutočné riziko porušenia Dohovoru a/alebo Charty. Uviedol, že odvolatelia neuvádzajú dôvod, prečo by sa s právom na účinný prostriedok nápravy malo zaobchádzať inak ako s akýmkoľvek iným právom vyplývajúcim z Dohovoru, a že judikatúra Súdneho dvora a ESĽP dôsledne zastávajú prístup, podľa ktorého musí existovať skutočné riziko porušenia práva požadovanej osoby v súvislosti s právom nebyť vystavený ponižujúcemu a/alebo neľudskému zaobchádzaniu (Aranyosi a Căldăraru, spojené veci C-404/15 a C-659/15 PPU ECLI:EU:C:2016:198, Saadi v. Italy, návrh č. No 37201/06 [2009] 49 E.H.R.R. 30), alebo musí existovať skutočné riziko porušenia podstaty práva na spravodlivý proces (LM; L a P). Odporca uviedol, že nie je dôvod na tvrdenie, že by sa rovnaké kritérium nemalo vzťahovať na právo na účinný prostriedok

nápravy. Odvolal sa na rozsudok vo veci *Minister for Justice v. Brennan* [2007] 3 I.R. 732 s tým, že zásada, že účastník konania musí preukázať vzťah medzi porušením práva a konkrétnymi okolnosťami, v ktorých sa nachádza, je tiež zásadou vnútroštátneho práva. Záležitosť, ktorá je namietaná, musí mať vplyv na osobu, o ktorej vydanie sa žiada. Ďalej bolo poznamenané, že požadovať od účastníka konania, aby preukázal individualizované riziko, ak tvrdí, že potenciálne porušuje jeho právo nebyť vystavený ponižujúcemu a neľudskému zaobchádzaniu, ale nevyžadovať rovnaké individualizované riziko v prípade potenciálneho porušenia práva na účinný prostriedok nápravy, by bolo anomálne.

7. Odporca uviedol, že existujú ďalšie dôvody na zachovanie rovnakého prístupu, ako vo veci LM: po prvé, rámcové rozhodnutie 2002/584 uvádza, že zatykač *sa vykoná*, pokiaľ sa nepreukáže, že existuje jeden z uvedených dôvodov odmietnutia odovzdania. Odporca ďalej tvrdil, že ak by postačovalo, aby dožiadaná strana sama preukázala, že v dožadujúcom členskom štáte existujú všeobecné a systémové nedostatky, potom by všetky európske zatykače vydané týmto členským štátom mohli byť predmetom námietky a to by spôsobilo, že rámcové rozhodnutie vo vzťahu k danému členskému by stratilo význam. Odporca tvrdí, že takýto záver by bol problematický. Po prvé, bolo poukázané na to, že podľa článku 7 ZEÚ, v ktorom sa Európska rada domnieva, že vo vydávajúcom členskom štáte došlo k závažnému a trvalému porušeniu zásad článku 2, je možné rámcové rozhodnutie 2002/584 pozastaviť vo vzťahu k tomuto členskému štátu a odmietnutie vykonania akýchkoľvek zatykačov podľa rámcového rozhodnutia možno uskutočniť bez osobitného posúdenia (pozri LM, body 72 a 73). Po druhé, odporca tvrdil, že povolenie odmietnutia všeobecných nedostatkov by poskytlo reálnu beztréstnosť osobám pokúšajúcim sa uniknúť pred odsúdením alebo výkonom trestu z dožadujúceho členského štátu, lebo by mohli úspešne napadnúť európsky zatykač bez akýchkoľvek dôkazov týkajúcich sa ich konkrétnych okolností. Odporca uviedol, že toto je postoj, ktorý je v rozpore s účelom rámcového rozhodnutia, ktorým je boj proti beztréstnosti vyžiadanej osoby, ktorá sa nachádza na inom území, ako je územie, na ktorom sa dopustila trestného činu (pozri rozsudok vo veci L a P, body 59 a 60). Odporca zdôraznil, že Súdny dvor Európskej únie objasnil, že v zmysle kritéria, ktoré sa má použiť v prípade, že je vznesený dôvod odmietnutia odovzdania na základe toho, že existuje reálne riziko porušenia dotknutého základného práva vo vydávajúcom členskom štáte v dôsledku systémových alebo všeobecných nedostatkov, musí vykonávajúci súdny orgán konkrétne a presne určiť, či existujú závažné dôvody domnievať sa, že samotná vyžiadaná osoba bude podstupovať také riziko, ak bude odovzdaná tomuto štátu (pozri rozsudok vo veci Aranyosi a LM). Preto tvrdí, že upustenie od druhej fázy posudzovania kritéria by oslabilo samotný cieľ systému európskeho zatykača.

8. Odvolatelia uviedli, že zásada „účinnnej právnej ochrany“ uvedená v článku 19 ods. 1 ZEÚ má vzťah k článkom 6 a 13 EDĽP a k článku 47 Charty, takže hoci je organizácia spravodlivosti vecou právomocí členských štátov, členské štáty musia dodržiavať právo Únie, vrátane článku 19 ods. 1 ZEÚ. Odvolatelia citovali rozsudok vo veci *Európska komisia/Poľsko* (Nezávislosť

všeobecných súdov) vec C-192/18, ECLI:EU:C:2019:924 na podporu svojich tvrdení. Odvolatelia tiež tvrdili, že Súdny dvor Európskej únie uznal, že článok 47 obsahuje právo odvolať sa na porušenie práva na spravodlivý proces a že súdy musia mať možnosť skúmať nezrovnalosti pri menovaní sudcov, a na tento účel sa odvolávajú na rozsudok vo veci HG & Simpson, spojené veci C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, ECLI:EU:C:2020:232. Odvolatelia uviedli, že rozsudok vo veci Simpson poskytuje vnútroštátnym súdom členských štátov mandát na preskúmanie akýchkoľvek nezrovnalostí týkajúcich sa vymenovania sudcov s cieľom zabezpečiť súlad s článkom 47. Odvolatelia sa ďalej odvolávali na rozsudok vo veci Ástráðsson v. Iceland s tým, že aj keď je k dispozícii mechanizmus preskúmania, dôležitá je kvalita preskúmania. V predmetnej veci ESLP konštatoval, že preskúmanie nezrovnalostí pri vymenovaní bolo nedostatočné v tom, že sa nezaoberalo otázkou, či bol súd *zriadený zákonom*. Odporca tvrdil, že právo na účinný prostriedok nápravy môže vzniknúť iba vtedy, ak je najskôr stanovené iné právo alebo nárok, o ktorých navrhovateľ tvrdí, že boli porušené alebo je pravdepodobné, že budú porušené so zreteľom na špecifiká danej veci, a ktoré preto vyžadujú nápravu. ESLP pri viacerých príležitostiach potvrdil, že právo na účinný prostriedok nápravy neexistuje samostatne. Doplňa iba ostatné účinné ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Podobne Súdny dvor EÚ vo vzťahu k právu na účinný prostriedok nápravy stanovenému v článku 47 prvom odseku rozhodol, že „...*predpokladom priznania tohto práva v danom posudzovanom prípade tak je – ako vyplýva z článku 47 prvého odseku Charty – že osoba, ktorá sa ho dovoľáva, sa domáha práv alebo slobôd zaručených právom Únie*“ (A.B. a i., vec C-824/18 v bode 88). Odporca tvrdil, že neexistuje žiadna zásada a vo vnútroštátnej judikatúre ani v judikatúre Súdneho dvora EÚ alebo ESLP neexistuje žiadny základ, ktorý by naznačoval, že právo na účinný prostriedok nápravy má v istom zmysle vyššie postavenie v tom zmysle, že by všeobecné nedostatky v prostriedkoch nápravy, ktoré sú k dispozícii v dožadujúcom štáte, mali automaticky za následok odmietnutie odovzdania.

9. Odvolatelia uviedli, že zriadenie súdu v súlade so zákonom je nekontroverznou súčasťou právneho štátu a ako také ho uznal štrasburský súd a Súdny dvor. Tvrdili, že judikatúra dokazuje, že právny štát zahŕňa okrem iného proces riadneho menovania sudcov. Opierali sa o rozsudok Ástráðsson v. Iceland a L a P, keď tvrdili, že posúdenie, či je súd „zriadený zákonom“, je odlišnou otázkou od toho, či je súd pri tomto zriadení nestranný alebo nezávislý, a teda sa na túto otázku vzťahujú odlišné úvahy.

10. Odvolatelia v zásade tvrdili, že úvaha o tom, či je súd zriadený zákonom, predchádza úvahe o nezávislosti; inými slovami, prvým krokom je otázka, či je príslušný súd zriadený zákonom. V zásade bol predstretý argument, že otázka, či je súd, na ktorom budú odvolatelia súdne stíhaní, zriadený zákonom, je odlišnou sťažnosťou, o akej rozhodoval Súdny dvor EÚ vo veci LM a čo bolo nedávno potvrdené vo veci L a P. Ak nie sú splnené kritériá článku 6 EDĽP a článku 47 Charty, preskúmanie Súdneho dvora sa končí, pretože ďalšie preskúmanie nie je potrebné. Inými slovami, ak súd nie je zriadený zákonom, otázka nezávislosti alebo nestrannosti nevzniká. Za týchto okolností sa uvádza, že High Court

(Najvyšší súd) nemusí skúmať osobnú situáciu, povahu predmetného trestného činu a skutkový kontext, v ktorom bol príslušný príkaz vydaný, pretože tieto záležitosti sú mimo primárnej otázky zriadenia.

11. Odporca uviedol, že rozdiel medzi nezávislosťou a zriadením je umelý, ak právo byť vypočutý pred súdom zriadeným zákonným spôsobom, ako aj právo byť vypočutý nezávislým a nestranným súdom predstavujú rôzne aspekty rovnakého práva podľa článku 47 Charty a že uplatnenie dvoch rôznych kritérií na dve časti toho istého práva by bolo neprirodzené. Takéto rozlišovanie v minulosti žiadny súd neuvádzal. Právo na nezávislý súd zriadený zákonom je súčasťou rovnakého základného práva. Že to tak je, už v minulosti bolo konštatované. (HG & Simpson). Ďalej bolo zistené, že Súdny dvor EÚ vysvetlil, že cieľ požiadavky, aby boli súdy zriadené zákonom „je zabezpečiť nezávislosť súdnej moci od výkonnej moci“ (FV/Rada Európskej Únie, vec T-639/16 P). Odporca tvrdil, že diskusiu o rozdiel medzi nezávislosťou a zriadením v rozsudku vo veci Ástráðsson je potrebné vnímať v kontexte. Aj keď súd v tomto prípade rozlišoval medzi nestrannosťou a nezávislosťou, vzhľadom na to, že je bežným prípadom, že vymenovanie sudcu na islandský odvolací súd bolo podľa vnútroštátneho práva postihnuté nezrovnalosťou, ESLP pokračoval v skúmaní, či mal tento aspekt akýkoľvek vplyv na navrhovateľa. Odporca uviedol, že navrhovateľ sa v danej veci môže dovoliavať iba porušeniu jeho práv podľa článku 6, pretože môže preukázať, že došlo k nezrovnalosti pri vymenovaní jedného zo sudcov, ktorí sa zaoberali jeho vecou. Inými slovami, mohol preukázať, že nezrovnalosť ovplyvnila jeho individuálnu vec. Odporca zopakoval, že odvolatelia neposkytli žiadne presvedčivé dôkazy, ktoré by naznačovali, že niektorý zo sudcov, pred ktorých sa pravdepodobne dostavia, bol vymenovaný inak ako v súlade s vnútroštátnym poľským právom. Odporca preto uvádza, že na to, aby odvolatelia uspeli, musia preukázať, že právo na súd zriadený zákonom je radikálne odlišné od práva byť vypočutý pred nezávislým súdom alebo akýmkoľvek iným právom. V judikatúre neexistuje nič, čo by odôvodňovalo takéto tvrdenie.

12. Tento súd pri svojom skúmaní vzal ohľad na dôkazy, ktoré predložila High Court (Najvyšší súd) pani Dąbrowska, poľská právnička, ktorá v mene odvolateľov predložila niekoľko správ. Je dôležité poznamenať, že v tomto štádiu nie je možné identifikovať zloženie súdov, pred ktorými budú odvolatelia súdení z dôvodu systému náhodného pridelovania vecí. Tiež bolo zohľadnených viacero dokumentov predložených na High Court (Najvyšší súd), vrátane stanoviska k novým zákonom predloženého poľským komisárom pre ľudské práva Dr. Bodnar, správ Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a správy Benátskej komisie z 30. júla 2019 spolu s uznesením Najvyššieho súdu Poľska z 23. januára 2020. Tento súd vzal do úvahy aj konflikt, na ktorý poukázala pani Dąbrowska medzi Najvyšším súdom Poľska a Ústavným súdom Poľska vo vzťahu k novým zákonom.

13. Ďalšie informácie vyžiadal sudca High Court (Najvyšší súd) od vydávajúceho orgánu vo vzťahu k páňovi O, ktorý potvrdil, že podľa § 26 ods. 3

nových zákonov návrh spochybňujúci zloženie súdu nebude posudzovaný, ak sa bude týkať zriadenia alebo posúdenia zákonnosti vymenovania sudcu alebo jeho legitimacy na plnenie úloh týkajúcich sa súdneho systému.

Pripomienky

14. Tento súd si je veľmi dobre vedomý zjavných systémových nedostatkov v právnom štáte, ktorý bol predtým identifikovaný v tejto jurisdikcii vo veci *Celmer* v rôznych opakovaníach a v judikatúre Súdneho dvora EÚ vo veciach, akými sú LM a novšie v L a P, ktoré sú teraz ešte viac problematické a hlbšie znepokojujúce po prijatí nových zákonov. Najvyšší súd Poľska vo svojom uznesení z 23. januára 2020 uviedol, že zloženie súdu „je neoprávnené“, ak do zloženia súdu patrí osoba vymenovaná do funkcie sudcu všeobecného súdu (a iných súdov) na základe žiadosti štátnej súdnej rady zriadenej v súlade so zákonom z 8. decembra 2017 a niektorými ďalšími zákonmi, ak vymenovanie trpiace nezrovnalosťou za konkrétnych okolností spôsobí porušenie pravidiel nezávislosti v zmysle ústavy Poľska, článku 47 Charty a článku 6 ods. 1 EDLP (pozri uznesenie č. 2). Je ťažké si predstaviť prísnejšie odsúdenie systému vymenovania sudcov zo strany najvyššieho súdu krajiny. Tento súd zastáva názor, že postavenie Poľska v oblasti právneho štátu je ešte znepokojujúcejšie a vážnejšie, než keď o veci LM rozhodoval Súdny dvor. Tento súd predtým vo veci (*O'Donnell J.*) *Celmer v. Minister for Justice and Equality* [2019] IESC 80 v bode 85 konštatoval:

„Skôr by som súhlasil so sudcom prvého stupňa, že možnosť, že by systémové nedostatky v konkrétnom systéme mohli samy osebe predstavovať dostatočné porušenie podstaty práva na spravodlivý proces, vyžadujúce od vykonávajúceho orgánu odmietnutie odovzdania, nemôžu a nemali by byť abstraktne vylúčené. Mohlo by to nastať napríklad vtedy, ak je nedostatok zistený na systémovej úrovni taký rozsiahly a všadeprítomný, že by sa zjavne a nevyhnutne prejavil na dožadujúcom súde a pri každom individuálnom súdnom konaní na základe konkrétneho obvinenia. Súhlasím však aj so sudcom, že z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie je zrejmé, že systémové zmeny v Poľsku, ktoré sú nepochybne pádne a vážne, nemožno samy osebe považovať za dostatočné, aby sa v tejto veci dospelo k tomuto záveru.“

15. V súčasnosti sa javí, že existujú závažné problémy s platnosťou postupu vymenovania sudcov v Poľsku. Odvolatelia v tomto prípade nemôžu identifikovať sudcov, pred ktorými majú byť súdení, z dôvodu spôsobu náhodného pridelenia vecí. Aj keď by mohli identifikovať sudcov a zistiť, že sudcovia neboli platne vymenovaní, a teda ani neboli súčasťou súdu zriadeného zákonom, je zrejmé, že neexistuje žiadna možnosť spochybniť platnosť zloženia súdu prideleného na ich súdne konanie z dôvodu ustanovení nových zákonov, a najmä § 26 ods. 3. Vzhľadom na to je potrebné položiť si otázku, či sú systémové nedostatky v poľskom systéme také, že samy osebe predstavujú dostatočné porušenie

podstaty práva na spravodlivý proces, v tomto prípade vyžadujúceho vykonávajúci orgán Írsko, odmietnuť odovzdanie. Odpoveď na túto otázku nepredstavuje *acte clair*.

16. Tento súd si je vedomý ďalšieho rozhodnutia Súdneho dvora vo veci Európska komisia/Poľská republika, vec [C-791/19, EU:C:2021:596] o právnom štáte, nezávislosti súdnictva a účinku disciplinárnych konaní proti sudcom. Toto rozhodnutie bolo doručené po pojednávaní na tomto súde a hoci nebolo súčasťou posudzovania tohto súdu, treba povedať, že zvyšuje naše obavy o stav právneho štátu v Poľsku a dôsledkov tohto stavu na jednotlivcov v konaniach na týchto súdoch.

Prejudiciálne otázky

17. Za daných okolností navrhuje tento súd požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o nasledujúcich prejudiciálnych otázkach:

[omissis] [otázky uvedené v úvodnom uznesení]

Návrh na prejednanie veci v skrátrenom konaní

18. Supreme Court (Najvyšší súd) žiada Súdny dvor EÚ, aby sa zaoberal návrhom na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 105 rokovacieho poriadku Súdneho dvora upravujúceho skrátene konanie. Supreme Court (Najvyšší súd) zastáva názor, že odvolania vyvolávajú zásadné otázky vnútroštátneho práva a práva Únie so zreteľom na vyššie uvedené záležitosti, a preto spadajú do skráteneho konania a majú naliehavý charakter. Dôvody sú nasledovné:

- a. odvolatelia, aj keď nie sú vo väzbe, podliehajú kaucii, ktorá predstavuje obmedzenie ich slobody;
- b. odpovede na položené otázky budú rozhodujúce pre určenie, či budú odvolatelia odovzdaní, alebo nie - v tejto súvislosti je možné poukázať na to, že írske súdy nemôžu prijať konečné rozhodnutie vo vzťahu k odovzdaniu, pokiaľ nebude rozhodnuté o návrhu na začatie prejudiciálneho konania;
- c. odpovede na položené otázky môžu byť rozhodujúce pre určenie, či sa budú Poľsku odovzdávať ďalšie osoby hľadané na základe európskych zatykačov, alebo nie;
- d. v prípade, že do prejudiciálneho rozhodnutia nebudú do Poľska odovzdané ďalšie osoby, ktoré Poľsko hľadá na základe európskeho zatykača, môže to v takom období predstavovať *de facto* pozastavenie uplatňovania rámcového rozhodnutia medzi Írskom a Poľskom;

e. Vzhľadom na to, že európske zatykače z Poľska predstavujú o niečo menej ako polovicu počtu európskych zatykačov, ktoré štát každoročne vykoná, malo by to významné dôsledky na fungovanie rámcového rozhodnutia v Írsku;

Za týchto okolností sa Supreme Court (Najvyšší súd) domnieva, že kritériá na uplatnenie skráteného konania boli splnené.

[Podpis predsedu odvolacieho súdu, ktorý je *ex offo* členom Supreme Court (Najvyšší súd)]

PRACOVNÝ DOKUMENT